

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

1. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Βενιζελισμός
- β. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής
- γ. Σ.Ε.Κ.Ε.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε ως σωστές ή λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις:

1. Το κυριότερο εξαγωγικό προϊόν της χώρας κατά τον 19^ο αιώνα ήταν η σταφίδα.
2. Κατά την προεπαναστατική περίοδο οι Έλληνες κατέφευγαν σε κρατικούς φορείς για τη στοιχειώδη ασφάλειά τους.
3. Ο Δ. Υψηλάντης ήταν υπέρ ενός αποκεντρωτικού συστήματος διακυβέρνησης.
4. Οι πελατειακές σχέσεις όξυναν τις κοινωνικοοικονομικές αντιθέσεις.
5. Ο προσφυγικός συνωστισμός στις Σποράδες στη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης επέφερε φτώχεια, σύγχυση και αναρχία.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να αναφερθείτε στο κίνημα στο Γουδί, τα αιτήματά του και τις διαδικασίες που αυτό δρομολόγησε.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

A. Να παρουσιάσετε τη στάση που υιοθέτησε η πολιτική ηγεσία απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα στη διάρκεια της επανάστασης.

Μονάδες 7

B. Να συγκρίνετε τις θέσεις του αγγλικού και του γαλλικού κόμματος σχετικά με τις εδαφικές διεκδικήσεις και την επέκταση των συνόρων.

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ Β΄

Γ1. Με βάση τα στοιχεία που θα αντλήσετε από τα πιο πάνω παραθέματα και το σχολικό εγχειρίδιο, να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α) Πώς εμφανίζεται στο πολιτικό πεδίο η κρίση στις σχέσεις αυτοχθόνων και ετεροχθόνων;

β) Ποια είναι τα κυριότερα επιχειρήματα που διατυπώνει κάθε πλευρά;

Μονάδες 25

ΠΗΓΗ 1

Η κρίση στις σχέσεις αυτοχθόνων και ετεροχθόνων

Στα 1844 (...) για πρώτη φορά περιγράφονται με κάποια ακρίβεια τα διακυβευόμενα. Στο τρίτο άρθρο του Συντάγματος (...) επρόκειτο πάλι για τον καθορισμό των ιδιοτήτων του Έλληνα πολίτη, που όμως τώρα, στη συζήτηση, συγγεόταν με τον ορισμό των προσόντων του Έλληνα δημοσίου υπαλλήλου. Η σύγχυση υπαινίσσεται το κύριο πρακτικό όφελος που έμοιαζε να έχει για πολλούς ο τίτλος του πολίτη. Το θέμα ήταν να αποδειχθεί σε ποιους χρωστούσε το ελληνικό κράτος μια θέση στη δημοσιοϋπαλληλία.

Στη συζήτηση ο άξονας αναφοράς είναι κοινός για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη: είναι το 1821, που οι μεν ετεροχθονιστές εξαίρουν ως επανάσταση όλης της ελληνικής φυλής, απέναντι στην οποία η Ελλάδα έχει αναλάβει ορισμένες δεσμεύσεις. Ενώ οι αυτοχθονιστές επιμένουν στα πράγματα (...). Γι' αυτούς δεν ενδιέφεραν οι αρχικές προθέσεις, αλλά το γεγονός ότι η επανάσταση εντοπίστηκε έτσι κι αλλιώς στον ελλαδικό χώρο, και συνεπώς η ίδια η ύπαρξη του κράτους οφειλόταν στις υπηρεσίες των κατοίκων αυτού του χώρου. Και ενώ οι πρώτοι είχαν την άνεση να κινηθούν στα λίγο ή πολύ γνωστά πλαίσια της επαναστατικής συνθηματολογίας, η επιχειρηματολογία των δεύτερων αποτελούσε ακριβώς παρέκκλιση από την αναδρομική αυτή ομοψυχία.

Έλλη Σκοπετέα, Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα, Αθήνα 1988, σσ. 51-52.

ΠΗΓΗ 2

Το προνόμιο του δημοσίου υπαλλήλου

Η υπηρεσία στον κρατικό μηχανισμό ως πηγή πλουτισμού είχε σχέση όχι με τις γλίσχρες αποδοχές του κρατικού υπαλλήλου, αλλά με τη νόμιμη ή την παράνομη χρησιμοποίηση της κρατικής θέσεως για τον πλουτισμό του κατόχου. Η φοροδιαφυγή, η προτεραιότητα στην αγορά εθνικών γαιών και η εξασφάλιση άτοκων κρατικών δανείων (...) ήταν τα μέσα πλουτισμού που είχε στη διάθεσή του ο κρατικός υπάλληλος.

Νικηφόρος Διαμαντούρος, Η περίοδος της συνταγματικής μοναρχίας, Ι.Ε.Ε., τ. ΙΓ', σσ. 110-111.

ΠΗΓΗ 3

Η αντιπαράθεση αυτοχθονιστών και ετεροχθονιστών πληρεξουσίων στην Εθνοσυνέλευση, 1843-1844

Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης (πληρεξούσιος Αθηνών, αυτοχθονιστής) υποστήριξε τον αποκλεισμό των ετερόχθονων από τις δημόσιες θέσεις: «Από τον παριωτισμό μας εσαπίσαμεν το σπίτι μας. μας φθάνει πλέον ο πατριωτισμός. Ας αγκαλιάσωμεν τον βασιλέα μας να φκιάσωμεν το σπίτι μας. Αυτοί [οι ετερόχθονες] εκάθησαν τόσα χρόνια και έτρωγαν ψωμί και έφεραν την πατρίδα μας άνω-κάτω. Ας καθίσωμεν τώρα και ημείς να φάγωμεν ψωμί».

Ο Ευστάθιος Σίμος (πληρεξούσιος Ηπειρωτών, ετεροχθονιστής): «Εν μόνον ήτο το βέβαιον, ότι ολίγον ή πολύ, μικρόν ή μέγα μέρος της από αίματα πλημμυρούσης [ελληνικής] γης ήθελεν μείνει ελεύθερον. αυτό το μέρος έπρεπε να είναι η κοινή πατρίς όλων των επαναστησάντων Ελλήνων, όλων των κατοίκων των επαρχιών εκείνων όσοι εις τον πόλεμον ηγωνίσθησαν, εθυσιάσθησαν, έπαθον, κατεστράφησαν. Ιδού η μεγάλη συνθήκη, η συνδέσασα τας επαναστατησάσας ελληνικάς επαρχίας, ιδού το μέγα προς αλλήλους συνάλλαγμα των Ελλήνων γραφέν όχι με μελάνην, αλλά με αίμα. Ήτο ένωσις ειλικρινής, ήτο ένωσις αδελφική. Ποίος εις την μακαρίαν εποχήν εκείνην, εποχήν κινδύνων, εποχήν των παθημάτων, αλλά και εποχήν δόξης και ακραιφνούς τότε πατριωτισμού, ποίος ήθελε φροντίσει, ποίος ήθελεν ειπέι ό,τι άλλο παρά κοινή ήθελεν είσθαι η μέλλουσα τύχη των ηνωμένων εκείνων λαών, των αδιαίρετων εκείνων επαρχιών;»

Η αντιπαράθεση αυτοχθονιστών και ετεροχθονιστων πληρεξουσίων στην Εθνοσυνέλευση, 1843-44 Ι. Δημάκης, Η Πολιτειακή Μεταβολή του 1843 και το Ζήτημα των Αυτόχθονων και Ετερόχθονων

Δ1. Αφού μελετήσετε το παράθεμα και λάβετε υπόψη τις σχετικές πληροφορίες του βιβλίου σας

α) Να προσδιορίσετε τους λόγους οι οποίοι ευνόησαν τις επενδύσεις ξένων κεφαλαίων στην Ελλάδα μετά το 1922

β) Να επισημάνετε τις συνέπειες των επενδύσεων αυτών στην οικονομική ζωή της χώρας

Μονάδες 25

Οι μεγάλες επενδύσεις

Η ύφεση και κρίση του διεθνούς συστήματος μετά το 1920, περιορίζοντας την αγορά στα παραδοσιακά δυτικοευρωπαϊκά κέντρα του διεθνούς εμπορίου, εξώθησε τα κεφάλαια στην αναζήτηση νέων αγορών για επενδύσεις ή τοποθετήσεις. Στην Ελλάδα, τα ξένα κεφάλαια δεν επενδύθηκαν μόνο και μόνο για να βοηθήσουν στην προσφυγική αποκατάσταση, αλλά επίσης για να εκμεταλλευτούν τις νέες ευκαιρίες που δημιουργούνταν με την αιφνίδια διεύρυνση της εγχώριας αγοράς. Η ανάπτυξη των δομών της εγχώριας αγοράς, η οποία επιτελέστηκε στην Ελλάδα μετά το 1922 υπό την αιγίδα του κράτους, ήταν στο βάθος το κίνητρο που επέφερε στη χώρα μας τη συρροή με κάθε μορφή των ξένων κεφαλαίων. Η οικονομική σταθεροποίηση, που άρχισε από το 1924 στην Ελλάδα και κατέληξε στη νομισματική σταθεροποίηση του 1928 και στην εξυγίανση του πιστωτικού συστήματος, ήταν το κυριότερο επιχείρημα που έπεισε τους ξένους χρηματοδότες να τοποθετήσουν κεφάλαια στην Ελλάδα. Αυτό έγινε όχι μόνο με τη μορφή προσφυγικών δανείων, αλλά και με δάνεια που απέβλεπαν στη χρηματοδότηση δημοσίων έργων, αποξηραντικών, υδρευτικών ή ακόμη επέκταση του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Τα δημόσια έργα ήταν ένας χώρος για επικερδείς τοποθετήσεις κεφαλαίου, αφού η οικονομική γενικά δραστηριότητα αναπτυσσόταν όσο το ισοζύγιο πληρωμών και τα δημοσιονομικά διατηρούνταν σε ισορροπία. Παράλληλα, η ανάπτυξη της αγοράς και η βελτίωση του κλίματος των επενδύσεων προσείλκυσαν στην Ελλάδα, από τα μέσα της δεκαετίας 1920-1930, και ξένα κεφάλαια, είτε σε απευθείας παραγωγικές επενδύσεις είτε για τη χρηματοδότηση ελληνικών ιδιωτικών επιχειρήσεων. Το ύψος του ιδιωτικού δανεισμού από το εξωτερικό, κατά την περίοδο 1922-1932 έφθασε περίπου τα 108εκ. δολάρια, ήτοι το 20% του συνολικού (δημόσιου και ιδιωτικού) εξωτερικού χρέους. Στην άλλη κατηγορία δηλ. των άμεσων επενδύσεων, ανήκουν οι περιπτώσεις των

ξένων εταιριών Πάουερ, Ούλεν, Φαουντέισιον κ.λ.π. που εγκαταστάθηκαν κατά τα χρόνια αυτά στην Ελλάδα.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ',σ.336

**Επιμέλεια
Κυρίμη Ελευθερία
Ευγενίου Μαρία**